

Volební (ne)účast

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2005, v05-01</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PV.78 – PV.82</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>17. – 24. 1. 2005</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1037</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>7. března 2005</i>
<i>Autor výzkumu:</i>	<i>kolektiv řešitelů projektu „Sociální soudržnost“</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Gabriela Šamanová</i>

Převážná většina občanů oslovených v lednu 2005 Centrem pro výzkum veřejného mínění se domnívala, že volební účast při volbách v České republice je docela či velmi nízká (42 resp. 45 % dotázaných).¹ Více než dvě třetiny respondentů vnímají nízkou volební účast jako společenský problém (25 % dotázaných rozhodně, 40 % dotázaných spíše).²

Příčiny nízké účasti při volbách do krajských zastupitelstev tkvějí podle více než poloviny všech oslovených ve znechucení občanů z politiky. V případě voleb do Senátu shledává opět polovina respondentů důvod nízké volební účasti v tom, že lidé považují Senát za zbytečný.³

Tabulka 1: Příčiny nízké volební účasti v krajských volbách (v %)*

znechucení politikou, nedůvěra v politiky	53
nezodpovědnost občanů, nezájem o volby	20
špatná volební kampaň, neznalost kandidátů	7
kraje jsou zbytečné	5

Tabulka 2: Příčiny nízké volební účasti v senátních volbách (v %)*

Senát je zbytečný	50
znechucení politikou, nedůvěra v politiky	17
nedůvěra v Senát	13
nezodpovědnost občanů, nezájem o volby	8

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří výroky, jejichž zastoupení v souboru bylo menší než 5 %.

* Názory byly v těchto případech zjišťovány formou otevřených otázek.

¹ Znění otázky: Myslíte si, že volební účast při volbách v České republice je obecně velmi vysoká, docela vysoká, docela nízká nebo velmi nízká?

² Znění otázky: Myslíte si, že obecně nízká volební účast je v ČR společenským problémem? Rozhodně je problémem, spíše je problémem, spíše není problémem, nebo rozhodně není problémem?

³ Znění otázek: Jaké jsou podle Vás příčiny nízké účasti ve volbách do krajských zastupitelstev? A jaké jsou podle Vás příčiny nízké účasti ve volbách do Senátu?

Tabulka 3: Názory na příčiny nízké volební účasti obecně (v %)⁴

Velká neúčast ve volbách je:	ano	ne
obecná nechuť k politice	96	3
nízká důvěra k politickým stranám	96	2
politické strany se nezajímají o problémy, které jsou důležité pro občany	89	7
snížená možnost občanů ovlivňovat politiku	76	19
projev široké demokracie, která umožňuje svobodné rozhodnutí, zda volit či ne	69	25
oslabování vlivu širokých vrstev na politiku	65	21
projev nízkého stupně občanské odpovědnosti	59	32
oslabování demokracie, poněvadž se rozhodování ponechává menšině	58	29
mezinárodní ostuda, prokazující nezralost naší demokracie	33	56

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

S výroky, že vysoká neúčast ve volbách je projevem obecné nechuti k politice a nízké důvěry k politickým stranám, souhlasilo 96 % účastníků výzkumu. Bezmála 90 % dotázaných se přiklonilo k názoru, že se politické strany nezajímají o problémy, které jsou důležité pro občany. Tři čtvrtiny respondentů spojují nízkou volební účast se sníženou možností občanů ovlivňovat politiku.

Téměř šest dotázaných z deseti vyjádřilo souhlas také s kritikou mířenou do „vlastních řad“, tedy s tím, že vysoká neúčast u voleb je mimo jiné projevem nízkého stupně občanské odpovědnosti.

⁴ Jak hodnotíte vysokou neúčast ve volbách z hlediska problémů a potřeb celé naší společnosti?